

UJVIDÉKI HIRLAP.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Kezdeté a-végnek.

Commencement de la fin! Tudniillik az obstrukció vége kezdődött a tegnapi képviselőházi ülésnél.

Egy havi pihenés után, ugyancsak ott folytatódik minden, hol elhagyták: az obstrukciónál. Az a csep reménység, mely a most befejezett delegációk ülés összehívása előtt feltűnt, hogy az obstrukció pár nap alatt véget ér, eloszlott, mint egy szines, merész álom. Minden jelenség azt bizonyítja, hogy az obstrukció még egy ideig eltart, mert intenzív módon fogják a küzdő ellenzékot segíteni: a néppárt, a diszidensek és socialisták. Különösen utóbbiak haragszanak nagyon gróf Tisza Istvánra, mert őket kiméltelen módon üldözőbe vette és elkeseredésükben mindent elkövetnek, csak hogy valahogy bosszút álljanak Tisza István grófon, és megakadályozzák az ellenük megkezdett irtóhadjárat folytatását.

Elvitathatlan, hogy amit Tisza István gróf a socialisták ellen művelt, az már a sajtószabadság szemérmetlen megsértése, arczúlcsapása, mely eljárás ellen minden tisztes magyar embernek tiltakozó szavát fel kell emelnie. A szabadság legbecesebb vára a sajtószabadság nem foot

ball lapda, amelylyel a bihari gróf kényekedve szerint játszhatna.

Intézkedései brutálisak voltak és magukon viselik a vaskéz politikájának előhírnökeit.

Tisza István gróf, az erős kéz lovagja elrestelte nagyon, mint kacagott az egész világ gyengeségén, tehetetlenségén, mint nevettek rajta, ki golyóval és akasztófával ígérkezett jönni és jött mint troubadour javorfácskán fűzfasipot fujva.

Most pedig hirtelen vaskéznek akar bizonyulni. Teszi ezt oly alkotmányosértő módon, hogy a közvéleménynek ellene felkel zúdulnia.

Inkább jött légyen, amivel megfenyegetett: golyóval és akasztófával, — semmint azzal, hogy a dicső 48 legszebb és leghatalmasabb vívmányát a sajtó szabadságot lábbal tiporja.

Igaz, hogy eddigi alkotmányosértő kiméltelen irtóhadjáratát egyedül a socialisták ellen vezette, de nincs biztosíték arra, hogy Tisza Kálmán fia holnap nem ellenünk fordítja a fegyvert?

A socialisták elleni harc úgylátszik csak apró előcsatározás. A nagy ágyút, az erős kéz slágerjét, úgylátszik az obstrukcióra süti el.

Magunk is, kik az obstrukciót, jelenlegi stádiumában ártalmasnak találjuk minden erőnkkel tiltakoznánk olyan rendszabályok ellen, a melyek a jelenlegi obstrukció megtörésén kívül mást céloznak.

Az obstrukció a czél jelenlegi kivihetlenségét tekintve, káros, ép azért annak gyorsak véget kell vetni, hogy az ország az ex-lex ártalmas karmaiból végre kiszabadulhasson.

De azt nem szabad úgy megtenni, hogy egyetlen kincsünkön, mentsvárunkon: alkotmányunkon csorba ütessék.

De nem is úgy, hogy a házszabályok akként módosittassanak meg, hogy az obstrukció fegyverét végkép kicsavarják a kisebbség kezéből.

Az obstrukció a kisebbség hatalmi fegyvere, amelyre adott körülmények közt szükség van.

Ez a jelenlegi obstrukció czéltalan, káros, és különben is végörít éli.

Alfa.

Az oroszok leveretése.

— Érdekes katonai jóslat. —

A közel napokban egy igen érdekes könyvecske fog megjelenni Budapesten az orosz japán háborúról. A könyvet egy osztrák-magyar vezérkari tiszt írta s e sorok írójának alkalma

Az Ujvidéki Hírlap tárczája.

A lövés nem talált.

Írta: Sipos Béla.

I.

Még hallatszott egy-egy ágyudörrenés, a nyári szél behozta szárnyain a városba a halálos küzdelem egy egy kétségbeejtő moráját, de a csata sorsa már eldőlt. A sik mezőn, hullák felett száguldó ménokról magyar katonák hinyoztak s a eltiport aranykalászkok piros ruhás honvédekre borultak reá szomoruan. A sik mezőt és az aranykalászkos termőföldeket magyar vér öntözte pirosra. Az erdőn át most száguldott táborkarával a vezér. Utána nyilsebes vágatással rohantak fürge lovaikon a kózákok. Az életet adó augusztusi nap utánuk küldötte izzó sugarait. Buesuzott a diadalmas hadvezérrel, a kinek csak arcát látta eddig az ellenség és a ki most reményvesztetten rohant előre hadsereg nélkül, a fájdalomtól és szégyentől halavány arczczal. És a honvédsereg, a győzelemhez szokott sereg . . . ? Szétszórva futott, ki tudja merre. Eldobott fegyverek, golyótól átfurt csákók, összetört kardok jelezték az utat a hol elhaladt. az utolsó és a legszo-

morubb utat, a melyen hadsereg valaha járt. A kálváriák kálváriáját.

És a város népe, a melyik tudta ugyan, hogy ma nem gyújtja fel e győzelem örömtüzeit, de az irtózatos vereségre nem számított, a félelemtől megbénulva várta, mikor vonul be a gögös büszke ellenség. Megalázott lelkek kemény csatája kezdődött meg. Kétségbeesett vereséggel végződött ez a csata is. A büszke fejek meghajoltak, az aczélos lelkek összetörték.

Alkonyatkor bevonult a győzelmes sereg. Csengő tábori zene harsogott a levegőben, összevegyülve ezer meg ezer atokkiáltással. A piacon örtüzek gyuladtak ki. Orosz lovak patái csapkodták a sázak kerítéseit. És az éjszakába nemsokára belebugott az orosz dal bus melódiája Szomoruan, bánatosan beszélt minden hang, mintha nem a győzelmes hadsereg, de az elpusztult ország tönkrevert katonái zokogták volna el nemzetük fájdalmát. Vontatott kiáltás szakgatta meg a melódiát. Az őrség adta egymásnak át a jelt:

— Ébren vagyunk!

Ugy tetszett, mintha az őrség kiáltására eltiport város is odakiáltotta a maga panaszos szavát:

— Ma még mi is ébren vagyunk — ki tudja holnap?

II.

— Valaki átugrott a kerítésen.

— Képzeldöl. Ki járna ilyenkor itt?

Az öreg ember és az öreg asszony egymásra nézett. Félve, fázósan.

— Megnézem, — szólalt meg ismét az öreg.

Az asszony visszatartotta.

— Ejh — mit, a muszkák — meg nézem ki az?

Mire az öreg felkészülődött, gyorsan kinyílt az ajtó — s berohant egy honvédkapitány. A vert hadsereg egyik katonája:

— Majdnem a kezükbe kerültem, — mondotta elfuló lélegzettel. — Egy két méteres kerítésen át jutottam ide. Nem tudom hova jöttem, ha akarnak elrejtene, ha nem, hát reggel kiadhatnak.

— Uram! — szólalt meg az öreg. Két könycsépp jelent meg a szemében.

A katona észrevette a könyet. Kezét nyujtotta az öregnek.

— Bocsásson meg, de nem tudom, hogy mit beszélek. Azután a mi ma történt . . . Oda a lelke, a hitem, oda a nemzetem! . . .

— A mi megtörtént, azon nem lehet változtatni, — szólalt meg újból az öreg. — Amit az Isten reánk mért, azt hordjuk türelemmel.

volt a még kiadatlan lapokba beletekinteni. Amit a vezérkari tiszt a háborúról ír, nagyon érdekes s a sok mindenféle, legtöbbször ellenőrizhetlen, igen gyakran felületes és szakismeret nélkül írt ujsághír közül valóságos kivezető út.

Pontos számítások, a terrén alapos ismerete alapján a könyv írója arra az érdekes eredményre jut, hogy a hadviselő felek márczius végeig nem fognak egymásra találni. Ekkor — így folytatja a könyv írója — következő arányszám lesz a küzdő felek között: Japánnak 240.000 embere áll készen az ütközésre, míg Oroszországnak csak csak 120.000 embere lehet a csatatéren, a mely Charbin körül lesz.

Oroszország ilyen körülmények közt nem ütközhetik, hanem okvetlenül vissza fog vonulni, hogy az európai Oroszországból érkező csapatokat bevárja. Japánnak minden törekvését oda kell irányítani tehát, hogy ütközésre bírja az orosz haderőt, még mielőtt európai pótcsapatai megérkeznének. A szibériai vasutszállítási képességének ismeretével a könyv írója bebizonyítja, hogy Oroszország husz nap alatt képes csak pótcsapataival együtt elérni a japán hadsereg számát, úgy, hogy körülbelül 60 napja van a japánoknak arra, hogy az oroszokat ütközésre bírják. Ha a japánok ezt el nem érik, hanem nyugodtan nézik az oroszok visszavonulását, akkor a japánok helyzete nagyon kedvezőtlené válik.

Eddig japán erős flottájára támaszkodhatott, ha azonban követi a visszavonuló oroszokat, egyre beljebb jut Ázsia szárazföldjén s evvel egyidejűleg eltávolodik élelmezési segélyforrásától. Ehez járul még az is, hogy az oroszok által elhagyott vasutakra nem lehet számítani, bár bizonyos, hogy az oroszok a vasutat, melyre a majdan fölveendő offenzíva alkalmával újból szükségük lesz, nem rombolják szét, de az összes vasuti kocsikat elviszik a japánok elől.

Az orosz vezérkarnak és Alexejev admirálisnak Mukdenbe való visszavonulása korántsem jelent tehát visszavonulást a szó rosszabb értelmében, hanem egy olyan hadműveletet, a melynek az a célja, hogy egyrészt az oroszok időt nyerjenek az ütközésre, másrészt,

hogy a japánokat elvonják élelmezési forrásaiktól.

Annyi bizonyos, hogy a háboru a szakértő katona véleménye szerint is hosszú ideig fog tartani és a legnagyobb valószínűség szerint, az összes tényezők figyelembe vételével az oroszoknak irtozatos és szinte páratlan vereségével fog végződni.

Soha ennél könnyelműbben még nem mentek bele háboruba katonák, mint ahogy azt az oroszok tették s tisztán helytelen inszinnációk bírhatták rá a ezárt arra, hogy az ellenségeskedésre annyi alkalmat szolgáltatott.

Ujdonságok.

Városi közgyűlés. Ujvidék sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1904. évi márczius hó 3-án délután 4 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Gazdasági bizottság véleményes jelentése a kövezési program foganatosításához szükséges 500.000 kor. amortisationalis kölcsön felvétele tárgyában. (Sztrat.) 2. Jogügyi bizottság véleményes jelentése a járdalerakási szabályrendelet megalkotása tárgyában (Tap.) 3. Gazdasági bizottság véleményes jelentése a Deák-tér rendezése s illetve Dr. Popovics Mihálynak városi terület átengedése iránti kérvénye tárgyában. (Sztrat.)

Az ujvidéki „Magyar Casino“ folyó évi márczius hó 12-én, április hó 9-én és május hó 7-én összes helyiségeiben táncszal egybekötött családi összejövetelt rendez. Kezdeté 8 órakor. Rendező bizottság: Dr. Barta Felix, Farkas Lajos, Figur Emil, Illés Béla, Kalapis János, Karácsonyi István, Dr. Korény-Scheek Vilmos, Profuma Béla, Szabó József, Timár Béla, Turkovich Emil, Veres László.

Nyugalomba vonult pétervárad dandárparancsnok. Saudmann Emil, a pétervárad 14. dandár több éven át parancsnoka 45 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Ebből az alkalomból Ő Felsege a Lipótrenddel tüntette ki és egyben czimzetes altábornagygyá nevezte ki. Sandmann Emil innen Bécsbe utazott, hol végkép letelepedik.

Tele volt a piac orosz katonával. A sereg győzelmi ünnepre készült. A doni kozákok paripái vígan nyertettek, a tarka cserkeszek fel és alá futkároztak apró paripáikon. Arany-sujtásos tisztok rohantak jobbra balra, parancsot osztva lármásan, igyekezettel, kemény, büszke hangon. Aztán felharsant a himnusz: a győzelmi himnusz. Felemelt fejvel üvöltötte az orosz megalázott, lehajtott fejvel hallgatta a letiport város.

A katona egy ház kerítéséhez támaszkodva állott. Előtte egész szuronyerdő csillogott, de azt az arcot, a melyik a diadalmamortól ra gyogott, a vezér arcát minden pillanatban látta.

Harsogott a himnusz s majd megkondultak a harangok. Kihallatszott az a harang, a melyet egy diadalmas fejedelem adott a városnak egy nagy győzelem után. Szabadság haragnak hívták. Most is a szabadságnak bugatta szavát. Az eltemetett nemzet szabadságának. Tompa kongása belesajgott a katona szívébe, a kinek tekintete most újból találkozott a vezér tekintetével. A láz újra elfogta. Zsebébe nyult, kihuzta revolverét s rásütötte a vezérre, a ki kényeskedve tánczó lovat simogatta.

Nagybeteg költő. Zmáj Jován Jovanovics, a szerbek élő legnagyobb költője, utolsó napjait éli kameniczi birtokán. Nagy számban érkeznek naponta kérészködések a költő hogyléte felől és naponta tudakozódik hogyléte felől I. Péter szerb király is. A költő ágya körül virraszt családja és tisztelőinek nagy száma.

A „Lunaparki éj“ kétségkívül Ujvidék szenzációját képezi Maga a nagyarányu estély, a 200 tagu rendezőség, a végtelen hosszú, változatos, de a mellett pompás műsor, a szórakozások egész sora, a mesébe illőnek ígérkező parkdiszítés — szökökutakkal, sziklatömbökkel, tropikikus, délszaki növényekkel, a szenzációs műsorszámok stb. elvitathatlanul felejthetetlen estét szereznek azoknak, akik a Lunaparki éjhez elmennek. De nemcsak egész Ujvidék készül az estélyhez, hanem az egész környék is. Több mint 50 a környékben lakó család jelentette be a rendezőségénél, hogy az estélyen résztvesznek. A díszítés főkontingensét a növények teszik ki. Délszaki pálmák egész sora, a guirlandok fantastikus láncsolata, a diszes lugasok, a szökökut, a sziklából kibugyanó forrás, a kék, vörös színű világítás, — azonkívül a falakon Schiff Benő festőművésznek e célra készített pazar díszletei, Huck Mátyás szeniális eszméi, Hodoványi Andor diszes festményei és sok egyéb tündérkertbe viszik a látogatót. A műsor pazar, minden száma sláger. A jegyek nagyrésze már elkel.

Lopás. Böhm József borbélysegéd a városi kórházban betegen feküdt Eddig ismeretlen tettes a fejevankosa alól elvitte 15 korona értékű aranygyűrűjét. A tettest keresik.

Vrácslás. Nálunk valamikor rettenetesen divott a vrácslás, ami magyarul annyit jelent, hogy kóbor cigányasszonyok tudatlan, hiszékeny és babonás lányokat, asszonyokat a szó legteljesebb értelmében babonával annyira félrevezettek, hogy a szegény hiszékenyek rendszerint mindenüket odaadták a cigányasszony jóslatáért. Amikor „kliens“-üket kifosztották, odébb állanak. A rendőrség energiája a vrácslásoknak egyidőre véget vetett. De most újra gombamódra felbukkanak a vrácsláló cigányasszonyok, akik majd itt fosztanak ki egy leányt, majd másutt veszik el utolsó ruhada-

— Isten — riadt fel a katona. — Nincs Isten! Ha lenne, nem engedte volna így megcsufolni azt a szép, azt a derék, azt a bátor hadsereget.

És lázas szemmel, delirizálva kezdett beszélni a katona. A zászlóról, a dicsőségről, a csatákról, a hol viharként száguldott előre a sereg. A sereg, a mely csak győzelmet ismert, a melynek lelkét annyi nagy diadal aranyozta meg a csaták tüzeiben. Hangja félelmetesen harsogott, arca kipirult, s a két öreg egymáshoz bujva hallgatta szent örület szavát. Aztán összeesett a vitéz. Homlokát belevágta a kandalló szögletébe. A tiszta férfi arczon csakhamar csörgegni kezdett a vér vékony patakja.

— Meghal ez még ma! — szólt busan az öregasszony.

— Meghal, meghal! — zokogta az öreg. — Meghal, mint az a nemzet, a melyért oda állott a zászló alá és a melynek testéből éppen így folyik a piros vér. A halál patakja.

III.

Nem halt meg. Reggel már talpon volt. Ruhát kért az öregtől. A maga ruháját nem használhatta. Aztán hogy polgári ruhát öltött magára, kiment a piacra. Revolverét a zsebébe tette. Ki tudja mire lesz jó?

A lövés nem talált. De találtak az orosz szuronyok. Szinte oda szegeztek a katonát a kerítéshez. Az egyik az arcát találta, egyszerre elrutította a gyönyörű férfi arcot.

A vezér egy pillanatra elhalványodott. Aztán izgatottan ordított:

— Ki az az örült?

Az orosz katonák megrohanták a halottat s letépték ruháját. Az öreg polgártól vett kabát alól elő villant a honvédtisztí attila.

— Egy magyar tiszt volt! — jelentette a vezérnek szárnysegéde.

A vezér elkomorodott. Maga elé nézett, látszott, hogy a lelkét érintette a dolog.

— Akkor nem örült, — mondta aztán nyersen. Szerencsétlen rajongó. Sokkal találkoztam már a fajtájából, a mióta ezt a szerencsétlen országot járom... Egy gyönyörű álomnak a halottja lesz valamenyi. Ez is az álmódok közül való volt. Vigyétek el és temessétek a mieink közé.

Megzördültek a fegyverek s négy kozák puskán vitték a halott katonát abba a sirba pihenni, a mely fölött fakadó illatos virágok suttogták el azt a bus történetet

rabját. A tömeges vrácsolások azt igazolják, hogy a rendőrség energiájára ismét szükség van, meg hogy a buta emberek nem halnak ki.

Uj templom Futtakon. Gróf Chottek Rezső futtakai uraság, kegyur, egy nagyobb szabásu templomot fog építtetni Futtakon. Futtak közséje e célra, a templom pénztárából 34 ezer koronát adományoz.

Uj gyár Bácskában. Csont-dizsmü, Celluloid és Fésűgyár eddig még nincs Magyarország területén, most egy pénzcsoport ily gyár létesítésén fáradozik. Az új gyár helyét még nem jelölték ki, de hír szerint Bácsmegyét tartják az illetékesek arra legalkalmasabbnak s minden valószínűség szerint ott fogják felállítani a nagy jövőjü közgazdasági intézményt.

Népesedési kimutató. Ujvidék városában 1904 február 15-étől márczius 1-éig elhaltak: Fradl Herman 62 éves, Vasas Sándor 21 éves, Mirity János 72 éves, Schreck Mihály 46 éves, Habersack Ferencz 16 napos, Pekár István 4 hónapos, Gorencz Jánosné 45 éves, Jerkovszki Albert 39 éves, Kozárov Szlobrian 3 éves, Káka Kovács Mihály 15 napos, Radonics György 1 hónapos, Szabó Pál 57 éves, Tóth Julianna 15 hónapos, Ursics János 31 éves, Palkovlyevics Natália 5 éves, Mijatovics Péter 50 éves, Spasics Miklós 11 hónapos, Goszpodinacski Hajnalka 2 éves, Vollweiter Mária 31 éves, Klein Gyula 6 hónapos, Szabadi Francziska 18 éves, Markovics István 7 hónapos, Szlama Ádám 42 éves és Kirsch József 3 napos korában. — Született: 26 fiu és 18 leány. — Házasságot kötöttek: Glatter János és Mack Anna Jozsefa, Vörös János és Fuchs Magdolna, Ottinger Győző és Masacato Anna, Govorcsin György és Sovlyanszki Zsófia, Lyubojev István és Joczics Emilia, Szimics Lyubomir és Szavkovics Emilia, Weszelinovics János és Danilovics Mária, Krsztics Péter és Dévics Mária, Jankovics Dusan és Jovánovics Nevena, Mateják István és Dinya Katalin, Nagy János és Illés Zsuzsanna, Rosenberg Ignác és Böhm Netli.

Felhívás. A délmagyarországi magyar közművelődési egyesület elnöksége nevében, és annak megbízása folytán, van szerencsém az egyesület tisztelt igazgatósági, választmányi és rendes tagjait valamint az egyesület barátjait, az ujvidéki egyesületi fiók megalakítása céljából a magyar kaszinó helyiségében márczius hó 13-án délelőtt 11 órakor megtartandó előértekezletre tisztelettel meghívni. Endre Antal, a D. M. K. E. igazgatósági tagja.

Bomba az ügyvéd asztalán. Óbecsének, mint majdnem minden héten, úgy a múlt hétre is meg van a maga szenzációja. A város egyik tekintélyes ügyvédje pokolgépet kapott a postán, amely hogy nagyobb szerencsétlenséget nem okozott, csak a higgadt, lassu felbontásnak tulajdonítható. Az eset a következő: Somogyi Dezső óbecsei ügyvéd a postával Adáról csomagot kapott Völgyi Sándor nevü fiatal feladótól s azzal a jelzéssel, hogy tartalma minta. Somogyi gyanutlanul elhozatta a postáról a csomagot, ami két és negyed kiló súlyu volt s azt irodájában kezdte a személyzet előtt felbontani. A külső boríték eltávolítása után vássonburok következett vékony zsineggel átkötve. Ez rejtette a pokolgépet, amely úgy volt a vássonhoz erősítve, hogy ha azt lerántják, elsül. Szerencsére Somogyi igen higgadt ember s zsebkésével lassan fejtette le a vássonborítékot, miközben észrevette, hogy egy yashenger a tartalom. Ennek végén rugószer-

kezettel kis kalapácsforma volt zsineggel a vássonborítékhoz ragasztva. Ha ezt megrántották volna, a kakas a gyutacsra üt és tüzet gerjeszt. A gyanus szerkezetü gépet azonnal átvitték a csendőrséghez, amely a nyomozást megindította a feladó ellen. A furcsa ügyvédi honoráriumnak hire csakhamar befutotta a várost s mindenki csodálkozott rajta, hogy Somogyi ügyvéd kap ilyet, aki a közélet harcában, társadalmi mozgalmakban egyáltalán részt sem vesz. A csendőrök még aznap Adára mentek, hogy ott a feladó nyomára jöjjenek.

A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitérő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kivanatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általános ismert, világhírű, kitérő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Árufelvétel. Mult hó 15-én az árufelvétel a következő dunagőzhajózási állomások egymásközi viszonylatában vette kezdetét: Regensburg, Passau, Korneuburg, Lincz, Bécs, Pozsony, Győr, Budapest Baja, Mohács, Bezdán, Apatin, Ujvidék, Zimony, Belgrád és Pancsova állomásain.

Átköltöző iparosok iparigazolványa. Milyen érvénye van az iparigazolványnak, országos e vagy lakóhelyhez kötött? Fontos kérdés az egyik községből a másikba most meglehetősen gyakran költöző iparosok szempontjából. Az ipartörvény értelmében az iparigazolvány egy iparhatósági területre, járásra, városra illetve fővárosi kerületre szól. Ha tehát az iparos más iparhatósági területre tartozó községben költözik át, új iparigazolványt kell váltania. De ha képesítéshez kötött iparról van szó, a képesítést az új iparhatóságnál nem kell igazolni, mert — mint a „Vállalkozók és Iparosok Lapja” írja — régi iparigazolvány a képesítést is igazolja.

Tenyészállatértékesítés. A magyar mezőgazdág szövetezete egy tenyészállatértékesítő osztályt létesített, melynek feladata lesz a hazai megbízható tenyészetek nyilvántartása és az ivadékok állandó elhelyezése; az új tenyészetek alakításához, meglévő állatállományok felfrissítéséhez szükséges tenyészanyag importja, nemkülönben az esetleg mutatkozó tenyészállat feleslegek export utján való eredményes értékesítésének szervezése. Ezen új vállalkozást, mely nagy hézagot pótol az állatértékesítés terén, a földművelésügyi kormány a legmelegebben karolta fel és nemcsak támogatását helyezte kilátásba, hanem Sierban János orsz. tejjgazdasági felügyelőt küldötte ki, a szövetezete pedig Pirkner János osztálytanácsost, orsz. állattenyésztési főfelügyelőt kérte fel a felügyeletre. A magyar mezőgazdák szövetezete felajánlja szolgálatait a gazdaközönségnek úgy tanácsadás, mint megbízások teljesítésére nézve. (B.-B. vm. gazd. egyes.)

A furfangos bácskai leányok. Zentán multságok alkalmával oly divattá vált a legények közt a bicskázás, mint a kávéházakban a kártyázás vagy billiárdozás. Minden alkalommal olyan bicskázást rendeztek, hogy egy kisebbszerű orosz-japán háborúnak is beillett volna. A rendőrség azonban kiadta a lelketlen parancsot, hogy csak az a legény mehet bálba, aki nem visz magával bicskát.

Nagy szomorúság lón erre az ifjak körében. Kerülték a vendéglőt és kerülték a lányokat, mert bicska nélkül fabatkát se ér az élet. De rövid ideig tartott a bubánat, mert a leányoknak, akik a legények mellőzését nem bírták ki sokáig, az a mentő gondolatuk támadt, hogy ezentul ők visznek magukkal bicskát a korcsmába s ott ki-ki a saját szive választottjának adja át. Így is történt egyideig. Hiába motozták meg a legényeket a rendőrök, még sem akadt multság, hogy egy csomó élesre fent bicska a maga virtus kötelességét ne teljesítette volna. Nemrég azonban a rendőrség nyomára jött a turpisságnak s most kiadta a rendeletet, hogy ezentul minden leányt, aki korcsmába táncolni megy, meg kell motozni. Amióta ez a rendelet megjelent, azóta sergestül tódulnak a legények a polgármesteri hivatalba, hogy rendőrökké nevezzék ki őket.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák trágyázása. A gyümölcsfák trágyázása céljából a műtrágyafélék hovatovább szélesebb körü alkalmazást nyernek, alkalmazásuk azonban nem mindenütt történik helyesen. Tíz évesnél fiatalabb fáknál azok tövében, ennél idősebb fáknál pedig a korona-csurgás irányában kell a trágyaféléket kiszórni és alátakarítani. Ha sürűen ültetett erőteljes növekedésű fákat akarunk műtrágyázni, akkor azokat a talaj egész területére szórhatjuk ki, s ha a fák alja füvel van benöve, előzőleg éles boronával járassuk azt meg, azután szórassuk ki a műtrágyákat s ismét boronáltassuk meg a talajt. Ha rendelkezünk rétskarifikátorral, akkor azzal keverjük be a kiszórt trágyát 20 cm. mélyen járatván azt, mert így a talajt jól átszellőztetjük és ez úgy a gyümölcsfák gyökérzetének, mint a gyepek is nagy előnyére válik. Ha azonban csak egyes fákat akarunk trágyázni, úgy a trágyát a korona-csurgás körzetében kell kiszórni, mert ezen körben — sőt azon kívül vannak a tápanyag felszívására képes gyökerek.

Ha a fákat az összes tápanyagokkal akarjuk ellátni — s ez a leghelyesebb, lazább talajon 100 négyszm. területre adjunk 10 kg. kaimitot vagy 2.5—4 kg. 40%-os kálitrágyát, 3.5 kg. szuperfoszfátot és 2.5 kg. kénsavas ammoniakot ősszel, tavasszal pedig 2.5 kg. salétromot. Kötöttebb talajon ugyanilyen területre 4 kg. szuperfoszfátot, 2.5 kg. kénsavas ammoniakot és tavasszal 2—3 kg. chilisalétromot.

A buja fejlődésű fáknak, melyek sok hajtást és levelet növesztenek, inkább káli és foszforsav trágyákat adjuk, mészszegény talajon pedig 100 m² területre 8 kg. égetett meszet szórjunk ki, akkor a nitrogéntrágyákat, főképen pedig a chilisalétromot alkalmazzuk.

Ha e fák alatt más növényeket is termelünk több műtrágyát is alkalmazhatunk, a fentebb felsorolt mennyiségnél. A trágyázás megfelelő ideje a levélhullás és kítavasodás közötti időszak. A kálisok és foszforsav trágyák ősszel, vagy tél folyamán szórandók ki, hogy még időben hozassanak a talaj mélyebb rétegeibe, a kénsavas-ammoniak egy részét is ekkor lehet kiszórni, a többit és a chilisalétromot pedig kítavasodáskor alkalmazzuk. A tavaszi trágyázással a virágzás és magkötés idejét jó bevárni, mert a termő fák több tápanyagot igényelnek, mint a meddőfák.

A gyümölcsfák trágyázásánál különösen a kálitrágyának van nagyon fontos szerepe, mert a kálitrágyák úgy a hajtások, mint a gyümölcsképzést nagyon előmozdítják s a gyümölcs minőségét is nagyon javítják. A kálidus hajtás fgyállóbb, hamarabb beérik. Legtöbb káliumot igényelnek az almafák azután a csontármagvak és végén a kőte félék. A törpe fák aránylag több és erősebb trágyázást kívánnak, mint a nagy gyümölcsfák.

A magyar ipar állapota. A vajudé viszonyok kényszerítene, hogy mindig újból foglalozzunk az ipar jelenlegi állapotával. Csak ha ezt alaposan ismerjük, számíthatunk arra, hogy felsegélyezésére célirányosnak mutató eszközökkel elérhessük a várva várt javulást.

Eltekintve a már több év óta fennálló de pressiótól, a magyar ipar jelenlegi állapota a következő:

A nagyipar egyes ágai teljes mértékben ki vannak fejlődve, sőt némelyek túlságos mértékben, ugyanígy, hogy ezek gyártmányaiban tulprodukezió mutatkozik. Ezek az iparágak küzdenek a létért és igyekeznek magukon üzemredukció, áregység útján vagy szoros kartellek kötése által segíteni, minthogy gyártmányaink többletének kivitele különféle akadályokba ütközik. A nagyipar több ága azonban még csak nem teljesen hiányzik.

A középipar és kisipar Magyarországon még kevésbé vannak kifejlődve. Sok gyártmány megfelelő minőségben csak a nagyipar által állítható elő. A kisipar amaz ágai, melyek a vám külföldön és Ausztriában is nagyon ki vannak fejlődve, mi iparosok által folytattatnak, kik 3—10 munkással dolgoznak, valamint a középipar, melynek vállalatai 20—50 munkást foglalkoztatnak, szolgáltatják az adófizetők zömét.

Hazánkban az iparfejlődésére az alapfeltételek épp oly mértékben megvannak, mint bármely más államban, és ha ennek dacára nem fejlődik az ipar oly mértékben és oly módon, mint ez kívánatos, ennek okát más faktorokban kell keresni. Nevezetesen főleg a következőkben:

Az ipar Magyarországon rendszertelenül a szükséglet és a gyártmányok értékesíthetése ignorálásával fejlődik. A mint egy iparvállalat létesítetik, mely kedvező eredményt mutat fel, csakhar létesülő hasonirányu iparvállalatok ennek fennállhatását kockáztatják, e mellett saját fennállhatásukat is lehetetlenné teszik.

A hitelezéssel főleg a közép- és kisiparban nagy kockázat jár. A közönség nagy részében nincs kifejlődve az a kötelességérzet, hogy a vásárolt áru árát, ha hitelre vétetett, kellő időben kifizesse; hitelezés nélkül pedig nálunk a legtöbb iparág nem állhat fenn.

Épp oly nehézségekkel jár az iparosra nézve — a nagyiparos kivételével — a hitel igénybe vétele, mely a pénzintézeteknél természetesen bizonyos formákhoz, nevezetesen az egyetemleges jótállás elvéhez van kötve. A kisiparos idengenkedik valamely pénzintézethez fordulni hitelért, minthogy erre csak akkor van kilátása, ha ebbe két társa támogatja. A mennyiben ezek hajlandók benyújtandó váltóit aláírni, viszonzásra kénytelen és költséne háromszoros összegért szavatol. Semhogy egy tisztességes kisiparos az ebből eredhető oly gondoknak kitegye magát, melyek munkálkodását és gondolkodási képességét

megbénítják, de végzetesekké is válhatnak, inkább mellőzi műhelye fejlesztését. Hitel-szövetkezetek létesítése által igyekeznek a kisipar hitelszerzésén könnyíteni, a mi tényleges eredményeket mutat fel és a kisipar fejlődését sok esetben véve ez az intézmény a kisipar gyenge előmozdítójának tekinthető.

A munkásviszonyok feletlenek. A magyar munkás megbízhatatlansága az iparfejlődés legnagyobb akadályainak egyike. Oly munkát, melyet nem végez függetlenül a gép, hanem lényegesen befolyásolja a munkás figyelmé, nem vagyunk képesek oly minőségben és oly áron teljesíteni, mint a külföld.

De az iparnak legnagyobb baja, hogy mindig nem eléggé támogatják. A társadalom, az ország iparegyesület, valamint magánkörök évek óta munkálkodnak az iparpártolás fejlesztésén, de nagy eredmény nem lesz addig elérhető, míg a kereskedelem komoly feladatává nem teszi, hogy az Ausztriából eredő gyártmányán vételétől, mert ez áraszója el Magyarországot — lehetőleg elzárkózzék és ezáltal a közönséget az iparpártolásra kényszeríti.

Irodalom.

Egy új, magyar kertészeti kézikönyv „Mühle tanácsadója a kertmivvelésben” az ép most megjelent magyar kertészeti kézikönyv, az eddig megjelent magyar kertészeti kézikönyveknek tán a legjobbika. Mindent, mit a kertgazdának és a kertésznek egyaránt és mindenkélt tudnia kellene, mindezt tartalmazza oly röviden s oly könnyen megérthetően, hogy ritkán lett még kertészeti kézikönyv ily módon írva, melyből minden laikus sokat és könnyedén tanulhat. Ezen könyv 162 oldal tartalommal 1/3 alakban s igen csinos kivitelben jelent meg: de elárulva nem lesz csakis Mühle Vilmos temesvári cseg vevőinek minden egyes megrendeléséhez lesz ilyen mellékelve.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI. évfolyam 5-dik füzeté a következő szép zenemű-ajándékokat közli: I. Siposs Antal „Feltekintek a csillagos égre” nagyon szép hangulatos magyar dalát. II. Hetényi Albert „A hamis tanu” melodramát. „Arany János költeményére. III. Tschaikowsky Péter „op. 40.” „Chanson triste” Salondarabot. IV. Schumann Róbert „a.) A rózsza és lilium — Die Rose und die Lilie” b.) „Ha szép szemedbe nézhetek — Wenn ich in deine Augen seh” műdalokat. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zenemű folyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek a havonfa kétszer megjelenő füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 12 füzetre 6 korona egy negyedévre 6 füzetre 3 korona. Előfizethetni a most folyó I. évfolyadra valamint az előző évfolyadokra is Budapesten a „Zenélő Magyarország” Klöckner Ede zenemű kiadóhivatalában VIII. József-körut 22/24. hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

„Érdekes könyvtár” márcziusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Tóth Béla: „Igazmondó Kelecsény”. (Elbeszélés) Szabóné Nogaíl Janka: „Hamupipőke”. (Elbeszélés) Szabolcska Mihály: „Idegenemben”. (3 kötetemény). Feszty Árpád: „Paraszt virtus”. (Novella). — E gazdag szépirodalmi tartalom kívül bő az ismeretterjesztő apróságok rovata, ugyszintén a rejtvenypályázati rovat is, melynek minden egyes megfjéjtje, kivétel nélkül, könyvjutalomban részesül. — Az eddigi füzetekben a fenti írókon kívül Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Jakab Ödön, Szabó Endre, Dalmady Győző stb., tehát kizárólag elsőrangú magyar írók dolgozatait közölte az „Érdekes könyvtár”, mely

lassanként sikeresen hódítja magához a „Gartenlaube”, „Über Land und Meer” és a többi selejtes tartalmu német füzetes vállalat publikumát. Az „Érdekes könyvtár” előfizetési ára negyedévre csekély 1 korona, mely összeg az „Érdekes könyvtár” kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-u. 2.) küldendő.

Kiadó laptulajdonos: **dr. Nemes Sándor.**

432. sz.
1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1902. évi V. 174. számú végzése következtében dr. Nemes Sándor ujvidéki ügyvéd által képviselt Bauer Éva ujvidéki lakos javára Ruzsák Henrik ujvidéki lakos ellen 2160 kor. s járulékaí erejéig 1902. évi február hó 9. én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 634 kor. 30 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, ágyneműek és különféle más ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1904. évi V. 238/6. számú végzése folytán 1/3% váltódíj és eddig összesen 90 k. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ujvidéken alperes lakásán leendő eszközzésére 1904. évi márczius hó 17. napjának délelőtti 10¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1904. évi február hó 27. napján.

Basch Sándor
kir. bír. végrehajtó.

Szőlőbirtokosoknak, mezőgazdákknak:

Akáczfá ból hasított szőlőkarót,
Akáczfa kerítési oszlopot,
Akáczfa komló oszlopokat.

BOGNÁROKNAK:

Akáczfa kerékküllöket,
Akáczfa gömbfát,
Akáczfá-ból nyersen vagy félig kidolgozott kocsirészeket a legjutányosabb árak mellett ajánlunk. Ugyanitt mindenemű fák is kaphatók.

WOLF és TROSTLER UJVIDÉK.

Iroda: Duna-utca 7. sz.

Fatelepe: Örménytöltés mellett.

Szöllőbirtokosok figyelmébe

ajánlják nagy raktárukat 5' és 6' (láb) hossza luczfenyő, ugyszintén hasított és gömbölyű tölgyfakaróknak a legjutányosabb árak mellett.

Ernst János és Roth

fakereskedők Ujvidéken.